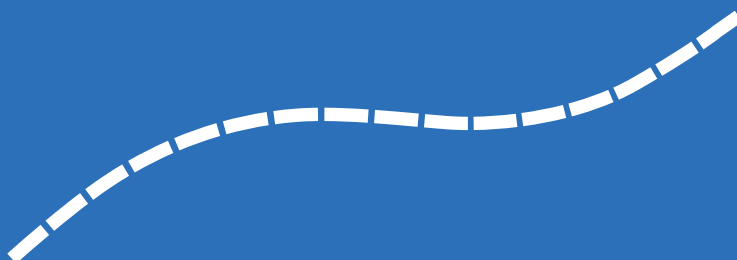
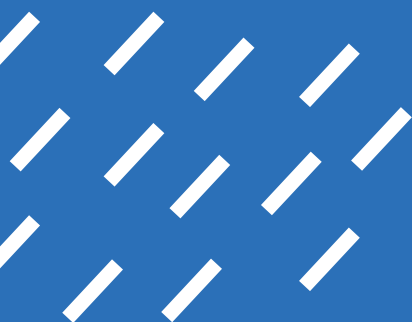

EESTI RÄNDEPOLIITIKA KUJUNDAMINE

RÄNDETEEMALINE TUNNIKAVA

SISUKORD

TUNNIKAVA

TÖÖLEHT

KULTUURIMINISTEERIUM

Rändeteemalised tunnikavad on välja töötatud projekti „Jagatud teekonnad“ raames, mida kaasrahastavad Euroopa Komisjon, Kodanikuühiskonna Sihtkapital, Eesti Kultuuriministeerium ja Eesti Välisministeerium arengu- ja humanitaarabi vahenditest.

EESTI RÄNDEPOLIITIKA KUJUNDAMINE

Vanuseaste	III kooliaste ja gümnaasium
Ainelõiming	- Ühiskonnaõpetus, I ja II kursus- Geograafia, I kursus „Rahvastik ja majandus“- Valikkursus „Globaliseeruv maailm“- Praktiline eesti keel I, II ja III- Valikkursus „Kõne ja väitlus“- Ühiskonnaõpetus (III kooliaste)
Õpitulemused	Õpilane: - mõistab, et rändepoliitika peab moodustama terviku, hõlmates nii sisserände reguleerimist, sisserändajate integratsiooni toetamist kui ka välismaal elavate eestlaste kaasamist;- oskab analüüsida rändega seotud mõjusid lähte- ja sihtriikidele ja eluko-hariiki vahetanud inimesele ning mõistavad rände seoseid majandusega;- oskab sõnastada oma seisukoha, milline võiks olla Eesti sisserände, löi-mumise ja välismaal elavatele eestlastele suunatud (hargmaisus) poliitika;- mõtestab mitmekultuurilise ühiskonna tähenduse ja väärtustab kultuuri-list mitmekesisust;- arutleb päevakajalistel teemadel argumenteeritult ja rahumeelselt, aus-tades erinevaid arvamusi.
Kestliku arengu eesmärgid	4. eesmärk: tagada kõikidele kaasav ja kvaliteetne haridus ning elukest-va õppe võimalused 10. eesmärk: vähendada ebavõrdsust riikide sees ja riikide vahel 16. eesmärk: toetada rahumeelseid ja kaasavaid ühiskondi säästva aren-gu saavutamiseks
Tunni pikkus	90 min
Meetodid	- Videoloeng- Grupitöö- Arutelu
Õppevahendid tunni läbiviimiseks	- Arvuti- Projektor- Töölehed- Märkmepaberid

**Ettevalmistav
kodutöö**

- ▶ Õpilased vaatavad ühte Mondo rändekooli videoloengut ja soovi korral tutvuvad kirjaliku taustatekstiga video juures:
[Rändepoliitika: miks ja kuidas riigid rännet reguleerivad?](#)

**Sissejuhatus
(10 min)**

- ▶ Küsige õpilastelt valikuliselt:
 - Mis mõtteid kodutööna vaadatud video teie tekitab?
 - Mis põhjustel inimesed rändavad?
 - Kas teate kedagi, kes on Eestist välja rännanud või Eestisse sisse rännanud?
 - Millistel põhjustel rännatakse Eestisse või Eestist välja?
 - Millised rändepoliitikaga seotud küsimused põhjustavad poliitilisi/ühiskondlikke vaidlusi?

**Sisutegevus
(70 min)****Video vaatamine (15 min)**

- ▶ Vaadake Mondo rändekooli videot „[Kuidas Eesti rännet reguleerib?](#)“. Küsige õpilastelt, mida uut saadi videot vaadates teada ja mis oli üllatav.

Grupitöö (25 min)

- ▶ Selgitage õpilastele, et sisserännet Eestisse, välismaalaste kohanemist Eestis ning välismaal elavate eestlaste kaasamist Eesti ellu reguleerib seadusandlus ja valdkondlikud arengukavad. Vajadusel selgitage poliitilist otsustusprotsessi, kuidas sünnivad arengukavad ja seadused.
- ▶ Selgitage, et järgnev ülesanne käsitleb võtmetähtsusega küsimusi, millele ka riiklike arengukavade loojad ja poliitikud vastuseid otsivad.
- ▶ Jagage õpilased kolmeks grupiks ja andke igale grupile tööleht.
- ▶ Selgitage iseseisva töö ülesannet: õpilased töötavad gruppides ja püüavad kokku leppida töölehtedel tõstatatud rändepoliitilistes põhimõtetes.

Esitlused ja arutelu (30 min)

- ▶ Kõik grupid esitlevad oma seisukohti (10 min). Paluge samal ajal teha teistel märkmeid esinejate seisukohtadest ja mõelda iseseisvalt, kas nende seisukohtadega nõustutakse või mitte.
- ▶ Kui kõik grupid on sõna saanud, paluge õpilastel kommenteerida, milliste esitletud põhimõtetega ollakse nõus ja millistega mitte (10 min).
- ▶ Püüdke iga valdkonna puhul leppida kokku kolmes põhilises poliitilises otsuses, millega enamus osalejatest nõustub (10 min).

Abistavad küsimused aruteluks:

- ▶ Kas õpilaste pakutud sisserände ja lõimumispoliitika põhimõtted on omavahel hästi seotud või vastuolus? Näited erinevustest:
 - sisserändepoliitika on väga liberaalne ja lõimumispoliitika kujundajad tunnevad, et sellisel hulgal sisserändajate lõimimine käib riigil üle jõu;
 - sisserändepoliitika meelitab riiki tippspetsialiste, kes samas on väga mobiilsed ja sageli valmis varsti uute riiki edasi rändama. lõimumispoliitika loojad võivad tunda, et sellistel sisserändajatel pole huvi õppida kohaliku keelt ega õppida tundma kohalikku kultuuriruumi;
 - hargmaisuspoliitika kujundajad mõtlevad, kuidas Eestisse inimesi tagasi meelitada, aga lõimumispoliitika loojad ei ole mõelnud meetmete, kuidas aidata Eestisse tagasipöördunud eesti inimestel kohaneda.

**Kokkuvõte
(10 min)**

Jagage õpilastele märkmepaberid. Paluge igal õpilasel klassis toimunud arutelust tulenevalt sõnastada enda seisukoht ideaalsest Eesti rändepoliitikast. Kas nemad eelistaksid liberaalsemat või konservatiivsemat lähenemist rändajate vastuvõtmisse? Miks? Õpilased kleebivad oma märkmepaberid klassist lahkudes tahvlile. Õpetaja teeb neist kokkuvõtte ja esitleb tulemusi järgmise tunni alguses.

**Võimalikud
jätkutegevused**

- Õpilased uurivad kodutööna ühte rändepoliitilist küsimust/vaidlust põhjalikumalt, kasutades selleks nii meediat, poliitikute, ametnike kui ka rändajate seisukohti.
- Õpilased kirjutavad essee või teevad esitluse selle kohta, milles nende valitud rändepoliitiline dilemma seisneb, millised on seisukohad ja argumendid erinevate väidete toetuseks ning milline on õpilase enda seisukoht.
- Korraldage klassiruumis rändepoliitika teemaline väitlus.
- Õpilased intervjuuerivad Eestisse sisse rännanud välismaalast või välja rännanud eestlast. Uurivad, mis on neid toetanud uude ühiskonda lõimumisel ning milliseid väljakutseid neil on aja jooksul esinenud.

TÖÖLEHT

Grupp 1 Sisserändepoliitika põhimõtted

- 1.** Milliseid eesmärke peaks sisserände reguleerimine saavutama (nt riigi rikkuse suurendamine, rahvaarvu kasv, eesti rahvuse püsijäämine vms)?
- 2.** Millise profiili ja eesmärgiga sisserändajaid Eestisse meelitada ning millise profiiliga inimeste sisserännet piirata ja miks (nt tippspetsialistid, hooajatöölised, välistudengid, sportlased vms)?
- 3.** Millised faktorid lisaks majanduslikele argumentidele õigustavad sisserändajate Eestisse lubamist (nt perekond, pagulased, tudengid vms)?
- 4.** Kas teie kujundatud poliitika on pigem liberaalne (pigem soodustab sisserännet) või konservatiivne (pigem piirab sisserännet)? Kas leidsite tasakaalu kahe poliitilise pooluse vahel?

TÖÖLEHT

Grupp 2 Lõimumispoliitika põhimõtted

- 1.** Milliseid eesmärke peaks Eestisse sisserändajate lõimumist toetav poliitika täitma (nt välismaalaste sulandumine Eesti kultuuriruumi, välismaalaste toetamine nende oma kultuuri säilitamisel, mitmekultuurilise ühiskonna loomine, eesti kultuuri säilitamine vms)?
- 2.** Milliste näitajate põhjal saab öelda, et sisserändaja on Eestis hästi lõimunud (keeleoskus, eesti rahvaluule tundmine vms)? Millised võiksid olla uues riigis kohanemise etapid?
- 3.** Millised on peamised probleemid, millega sisserändajad võivad Eestis silmitsi seista (võõras kultuurikeskkond, harjumatu kliima vms)?
- 4.** Milliseid teenuseid tuleks osutada sisserändajatele, et nad Eestis hästi kohaneksid ja pikemas plaanis ühiskonda lõimuksid (nt kohanemiskoolitused, kaasatus kogukonna tegevustesse vms)?
- 5.** Kuidas toetada välismaalt tagasi Eestisse elama asunud inimeste kohanemist (kohanemiskoolitused, tugi töökoha leidmisel vms)?

TÖÖLEHT

Grupp 3

Välismaal elavatele eestlastele suunatud poliitika (hargmaisuspoliitika) põhimõtted

1.

Milliseid eesmärke peaks Eesti väliskogukondadele suunatud poliitika täitma (nende eesti identiteedi säilitamine, tagasi koju meelitamine, kaasamine Eesti ühiskonnaellu vms)?

2.

Milline side võiks välismaal elavatel eestlastel säilida kodumaaga? Kuidas see side võib aja jooksul muutuda (nt kolmandat põlve välismaal elavate eestlaste side Eestiga vms)?

3.

Kuidas hoida välismaal elavaid eestlasi ja nende lapsi kursis ja huvitatuna Eestis toimuvaga (nt kultuuriseltsid välismaal vms)?

4.

Kas ja kuidas meelitada välismaal elavaid eestlasi kodumaale naasma (nt töökoha pakkumine vms)?